

Orimattilan kaupunki
PL 46
16301 Orimattila

SELVITYS- JA LAUSUNTOPYYNTÖ

25.4.2024

Viite: 17.04.2024 vireille tullut oma aloite

EOAK/2311/2024 LAITOSÄÄNESTYKSEN JÄRJESTÄMINEN VAALILAISIA TARKOITETUISSA PAIKOISSA (ORIMATTILA)

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian virkamiehet toimittivat 17.1.2024 eri paikkakunnilla tarkastuksia ennakoäänestyspaikkoina olleisiin laitosäänestyskohteisiin.

Laitosäänestyskohteiden selvittämisen aikana kävi ilmi, että joissain kunnissa tai kaupungeissa voi olla ympärivuorokautista hoitoa antavia sosiaalihuollon toimintayksiköitä, joissa ennakoäänestystä ei ole, syystä tai toisesta, järjestetty. Lisäksi tarkastuksella nousivat esille vaihtelevat käytännöt ja erilaiset yhteistyötavat yksikköjen kanssa.

Tästä syystä päätin ottaa eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 4 §:n nojalla omasta aloitteestani tutkittavaksi joidenkin kuntien laitosäänestyskäytäntöjä.

Tässä yhteydessä päätin tutkia myös, miten laitosäänestyskohteet valikoituvat (vaalilaki 9 § 1 mom. 3 kohta).

Äänioikeuden käyttäminen

Suomen perustuslain 14 §:n 1 momentin mukaan jokaisella Suomen kansalaisella, joka on täyttänyt kahdeksantoista vuotta, on oikeus äänestää valtiollisissa vaaleissa.

YK:n vammaissopimuksen 29 artiklassa sopimuspuolet sitoutuvat varmistamaan, että vammaiset henkilöt voivat tehokkaasti ja täysimääräisesti osallistua poliittiseen ja julkiseen elämään yhdenvertaisesti muiden kanssa ja, että heillä on oikeus ja mahdollisuus äänestää.

Laitosäänestyskohteet

Vaalilain 9 luvun 1 kohdan 3 momentin mukaan ennakoäänestyspaikkoja ovat sairaalat, ympärivuorokautista hoitoa antavat ja muut, kunnanhallituksen päätöksellä määrätyt, sosiaalihuollon toimintayksiköt, rangaistuslaitokset sekä Puolustusvoimien varusmieskoulutusta antavien joukko-osastojen varuskunnat ja Rajavartiolaitoksen varusmieskoulutusta antavat yksiköt (laitos).

Päijät-Hämeen hyvinvointialuetta pyydettiin toimittamaan listaus oikeusasiamiehen kansliaan sosiaalihuollon julkisista yksiköistä/laitoksista, jossa on ympärivuorokautista asumista (pl. lastensuojeluyksiköt).

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen 16.1.2024 toimittaman listauksen mukaan Orimattilassa toimivat seuraavat julkiset yksiköt:

- Artjärven palvelutalo, Suurikyläntie 4, 16230 Artjärvi
- Marttila, Käkeläntie 44 B, 16300 Orimattila
- Erkkilä, Käkeläntie 44 C, 16300 Orimattila
- Orimattilan palvelukoti, Orionkuja 3, 16300 Orimattila

Etelä-Suomen aluehallintovirasto toimitti puolestaan 12.1.2024 oikeusasiamiehen kansliaan listauksen yksityisistä yksiköistä. Tiedot on otettu vielä Valveri-rekisteristä.

Listauksen mukaan Orimattilassa toimivat seuraavat yksityiset yksiköt:

- Attendo Kehräämökoti, Suppulanpolku 2, 16300 Orimattila
- Attendo Artjärvi, Suurikyläntie 4, 16230 Artjärvi Kk
- Palvelukoti Kotiranta, Mallusjoentie 349, 16450 Mallusjoki
- Palvelukoti Pääskylä, Mallusjoentie 349 C, 16450 Mallusjoki
- Tapolan Kyläyhteisö, Raikkolantie 40, 16350 Niinikoski

Selvitys- ja lausuntopyyntö

Pyydän ilmoittamaan lausunnossa, onko em. yksiköissä järjestetty laitosäänestys vuoden 2024 presidentinvaaleissa.

Pyydän myös ilmoittamaan, onko Orimattilan kaupungin alueella sellaista sairaalaa, rangaistuslaitosta, Puolustusvoimien varusmieskoulutusta antavaa joukko-osastojen varuskuntaa tai Rajavartiolaitoksen varusmieskoulutusta antavaa yksikköä, jossa on järjestetty/ei ole järjestetty laitosäänestys sekä onko kunnanhallituksen päätöksellä järjestetty laitosäänestystä muissa yksiköissä.

Jos kaikissa yksiköissä tai laitoksissa ei ole järjestetty laitosäänestystä, niin pyydän ilmoittamaan nuo yksiköt ja laitokset sekä perustelut sille, miksi laitosäänestystä ei ole järjestetty.

Pyydän toimittamaan lausunnon ja selvityksen liitteenä päätöksen laitosäänestyksen järjestämisestä sekä mahdolliset muut laitosäänestyksen järjestämiseen/järjestämättä jättämiseen liittyvät päätökset.

Lisäksi pyydän selvityksessä ilmoittamaan seuraavat asiat:

- miten tieto kunnan alueella sijaitsevista yksiköistä ja laitoksista on kerätty,
- milloin äänestys kussakin yksikössä ja laitoksessa on järjestetty (1. ja 2. kierros),
- vaalitoimikunnan kokoonpano kussakin yksikössä ja laitoksessa,
- miten tuleviin Europarlamenttivaaleihin on valmistauduttu laitosäänestyksen osalta,
- miten yksikön/laitoksen kanssa sovitaan äänestyksen järjestämisestä ja kenen vastuulla yhteistyö yksikön/laitoksen kanssa on, sekä
- onko kunnalla muita erityisiä huomioita laitosäänestysten järjestämisestä.

Pyydän Orimattilan kaupunginhallitusta lähettämään selvityksen ja lausunnon viimeistään 31.5.2024.

Asiakirjat pyydetään lähettämään ensisijaisesti sähköisessä muodossa eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian kirjaamon sähköpostiosoitteeseen oikeusasiamies@eduskunta.fi. Jos selvityksen sisällössä on salassa pidettävää tietoa, tulee sähköposti lähettää eduskunnan turvapostipalvelun kautta osoitteessa <https://turvaviestieduskunta.fi/> ja vastaanottajaksi tulee merkitä oikeusasiamies@eduskunta.fi.

Asiakirjat voi myös lähettää postitse eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian kirjaamoon.

Apulaisoikeusasiamies
Maija Sakslin

Notaari
Sanna-Kaisa Frantti

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.